

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 15/2014
25.06.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Предрага Глигоријевића, Веска Крстајића, Зорана Таталовића и Радмиле Драгичевић-Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Станка Суботића и др, због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 124/14 од 18.06.2014. године, поднетом против правноснажног решења Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж2По1 бр.1/14 од 23.01.2014. године, у седници већа одржаној дана 25. јуна 2014. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 124/14 од 18.06.2014. године, **УСВАЈА СЕ** као делимично основан и утврђује да је правноснажним решењем Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж2По1 бр.1/14 од 23.01.2014. године, учињена повреда закона из члана 485. став 1. тачка 1. у вези са чланом 37. став 1. тачка 4. Законика о кривичном поступку, док се исти захтев за заштиту законитости, у делу који се односи на повреду члана 46. став 2. тачка 1. у вези са чланом 504-ј Законика о кривичном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 70/2001 и 68/2002), **ОДБИЈА** као неоснован.

Образложење

Решењем Вишег суда у Београду, Посебног одељења КПо1 бр.39/2013 од 04.11.2013. године, усвојен је предлог бранилаца окривљених и одређено да се из списка предмета Вишег суда у Београду, Посебног одељења КПо1 бр.39/13 (Ки По1 бр.30/07) издвајају службене белешке о обавештењима примљеним од грађана, и то В.С. од 11.06.2004. године, В.О. од 02.06.2004. године, В.Л. од 04.06.2004. године, Ч.Р. од 03.06.2005. године, Ђ.С. од 11.03.2005. године, И.В. од 08.12.2004. године, Ђ.Ј. од 25.08.2004. године, Ј.А. од 09.11.2004. године, Н.Ц. од 17.06.2004. године, И.Б. од 03.08.2004. године, Б.П. од 04.08.2004. године, С.И. од 09.08.2004. године, С.П. од 10.08.2004. године и Г.Д. од 26.08.2004. године.

Истим решењем, одређено је да ће се по правноснажности решења издвојене службене белешке о обавештењима примљеним од грађана наведене у ставу I изреке, ставити у посебан запечаћени омот и чувати код судије за претходни поступак одвојено од осталих списа, те да се не могу разгледати, нити користити у поступку.

Решењем Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж2По1 бр.1/14 од 23.01.2014. године, одбијена је, као неоснована, жалба Тужилаштва за организовани криминал, изјављена против решења Посебног одељења, Вишег суда у Београду КПо1 бр.39/2013 од 04.11.2013. године.

Републички јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости само против решења Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж2По1 бр.1/14 од 23.01.2014. године, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП, и то због повреде одредаба члана 37. став 1. тачка 4. ЗКП и члана 46. став 2. тачка 1. ЗКП у вези са чланом 504-ј ЗКП ("Службени лист СРЈ", бр. 70/2001 и 68/2002), са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и због наведених повреда укине побијано решење, а предмет врати Апелационом суду у Београду, Посебном одељењу на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоцима свих окривљених, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца, налазећи да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним решењем против ког је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је делимично основан.

Основано се у захтеву за заштиту законитости указује да је другостепеним решењем учињена повреда закона, и то повреда одредаба члана 37. став 1. тачка 4. ЗКП.

Одредбом члана 37. став 1. тачка 4. ЗКП, прописано је да ће судија или судија – поротник бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету, ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или одлучивао о потврђивању оптужнице или је учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком, или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног, односно тужиоца, или је саслушан као сведок или вештак.

Према стању у списима, у доношењу решења Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж2По1 бр.1/14 од 23.01.2014. године, као члан

већа, учествовао је судија В.М., који је у истом кривичном предмету, који се пред тадашњим Окружним судом у Београду, Посебним одељењем, водио под бројем Ки П бр.30/06, поступао као истражни судија током целе истраге, што се може уподобити са овлашћењима судије за претходни поступак, при чему је чак имао већа овлашћења од судије за претходни поступак, те је морао бити изузет од судијске дужности у овом предмету, што се основано истиче у захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца.

Међутим, како је захтев за заштиту законитости поднет на штету окривљених (обзиром да је њихов захтев за издвајање службених белешки о обавештењима примљеним од грађана уважен), то је Врховни касациони суд само утврдио да је побијаним решењем учињена повреда закона из члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП у вези са чланом 37. став 1. тачка 4. ЗКП, не дирајући у правноснажну одлуку против које је захтев за заштиту законитости поднет, сходно одредби члана 493. ЗКП.

Оцењујући наводе захтева за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца, којима се указује да је побијаним решењем учињена и повреда члана 46. став 2. тачка 1. ЗКП у вези са чланом 504-ј ЗКП ("Службени лист СРЈ", бр. 70/2001 и 68/2002), Врховни касациони суд налази да је захтев у овом делу неоснован.

У вези са наведеном повредом, у захтеву се наводи да је Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, ценећи законитост службених белешки о обавештењима примљеним од грађана, односно разматрајући да ли се ради о обавештењима која је полиција прикупила по налогу јавног тужиоца или о службеним белешкама о обавештењима које је полиција сачинила самостално, независно од иницијативе или налога јавног тужиоца, у побијаном решењу, заузео погрешан став да се у конкретном случају не може радити о обавештењима које је државни тужилац прикупио у смислу члана 504-ј тада важећег ЗКП ("Службени лист СРЈ", бр. 70/2001 и 68/2002). У захтеву се истиче и да је другостепени суд, приликом доношења одлуке, занемарио чињеницу да је у преткривичном поступку, у том предмету, дана 30.04.2014. године одржан састанак у Републичком јавном тужилаштву, на ком су заменици РЈТ указали на правну квалификацију предметног кривичног дела, односно да се ради о организованом криминалу, те наложили у ком правцу надаље треба да се одвија преткривични поступак, из чега неспорно следи да је тужилаштво преузело своју законом предвиђену руководећу улогу у преткривичном поступку, сходно члану 46. став 2. тачка 1. ЗКП, те да, како за ова дела важе одговарајуће одредбе члана 504. ЗКП, укључујући и члан 504-ј ЗКП, није ни постојала никаква сумња да су све радње након овог састанка предузете од стране полиције на основу налога тужилаштва, па није ни било нужно да се у службеним белешкама МУП-а РС констатује да припадници УБПОК надаље имају право да прикупљају белешке у смислу одредбе члана 504-ј ЗКП.

Међутим, наводи захтева у овом делу нису могли бити прихваћени као основани.

Супротно наводима захтева, Врховни касациони суд налази да је правилан закључак Апелационог суда у Београду, Посебног одељења, изнет у решењу Кж2По1 бр.1/14 од 23.01.2014. године, на страни 2 – да службене белешке сачињене током преткривичног поступка на основу одредаба чланова 225. и 226. ЗКП нису могле да се користе као доказ у кривичном поступку, јер их није сачинио јавни тужилац, нити је за њихово сачињавање дат писани или усмени налог полицији којим би се на њих пренела овлашћења јавног тужиоца.

И по оцени овога суда, службене белешке о обавештењима примљеним од грађана морале су бити сачињене у смислу одредбе члана 504-ј тада важећег ЗКП, или од стране поступајућег јавног тужиоца, или од стране МУП-а РС по налогу јавног тужиоца, да би могле бити коришћене као доказ у кривичном поступку, како то правилно закључује и другостепени суд у побијаном решењу, а што у конкретном случају није учињено.

Такође, правилан је и закључак другостепеног суда, изнет на странама 3 и 4 побијаног решења – да се у конкретном случају не може сматрати да је надлежно тужилаштво предузело активну руководећу улогу у преткривичном поступку коју прописује закон, само због чињенице да је одржан састанак представника РЈТ и припадника УБПОК, на ком је указано на квалификацију противправних радњи, те у ком правцу треба усмерити преткривични поступак, имајући у виду чињеницу да се процесна овлашћења спроводе активним радњама, те да је у конкретном случају било нужно да се прикупљање обавештења од грађана од стране полиције врши уз знање и по налогу поступајућег тужиоца, у смислу члана 504-ј ЗКП, што у конкретној ситуацији евидентно није био случај.

Имајући у виду чињеницу да је Републички јавни тужилац и у жалби изјављеној против првостепеног решења указивао на исту повреду кривичног закона, те да је Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, као другостепени, оценио ове жалбене наводе неоснованим и у свом решењу, на странама 2, 3 и 4 изнео исцрпне разлоге због чега налази да се предметне службене белешке не могу користити као доказ у поступку, које разлоге и овај суд у свему прихвата као правилне, то на ове разлоге овај суд и упућује, сходно одредби члана 491. став 2. ЗКП.

Са свега изложеног, а на основу одредаба члана 492. став 1. тачка 3. ЗКП, у делу у којем је захтев усвојен, те члана 491. ЗКП, у делу у којем је захтев одбијен, донета је одлука као у изреци.

**Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.**

**Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.**